

‘Capita selecta van het faillissementsstrafrecht’

Lunch Pro Mandato

Dinsdag 19 maart 2024

*Fanny De Bruyne - Hanne Huysmans
substituut-procureurs des Konings
Parket Antwerpen - arrondissementele sectie ecofin / fisc.*

Programma

- Korte voorstelling parket Antwerpen
- Toelichting vervolgingsbeleid faillissementsfraude

Organogram Parket Antwerpen

Procureur des Konings

Directiecomité

Communicatiecel

Beleidscel

STRAFUIT-
VOERING

ARRONDISSEMENTELE
SECTIES

AFDELING
ANTWERPEN (AN)

AFDELING
MECHELEN (ME)

AFDELING
TURNHOUT (TU)

BOM * (AN)

BLW *
(AN)

Cyber
(ME)

G4 *
(AN+ME+TU)

ECOFINISC*
(AN)

Verkeer
(AN+ME+TU)

IRC *
(TU)

Raad-
kamer

Drugs

Cyber-
crime

Gemeen
recht

Gemeen
recht

Gemeen
recht

Burgerlijke
zaken en
openbare
orde

Raad-
kamer

Jeugd &
gezin

Raad-
kamer

Jeugd &
gezin

Jeugd &
gezin

Legende

Directiecomité : Procureur des Konings, afdelingsprocureurs Antwerpen, Mechelen en Turnhout, beleidsondersteunende magistraat, hoofdsecretaris en beleidsmedewerker

BOM : Bijzondere Opsporingsmethoden

BLW : Bijzonder Leefmilieuwetgeving

Ecofinisc : economische en fiscale aangelegenheden

G4: georganiseerde, gecompliceerde, gevoelige en grootschalige onderzoeken

IRC: internationaal rechtshulpcentrum

Werkveld ECOFINFISC - kerntaken

- **Onderzoek en vervolging van economisch, financiële en fiscale misdrijven**
 - ✓ ondernemingsstrafrecht
 - van begin van (illegale) onderneming tot einde
 - boek II Strafwetboek en bijzondere wetgeving (WER, AWW, fiscale wetboeken,..)

 - ✓ cijfers 2023
 - instroom dossiers : *circa* 4.000 dossiers per jaar waaronder
 - 250 meldingen Cel voor financiële informatieverwerking
 - 2.000 faillissementen (Antwerpen, Mechelen en Turnhout)
 - onderzoeken
 - 1.500 dossiers
 - waarvan 50-tal lopende gerechtelijk onderzoek waarvan 50% BP-stellingen
 - gemid. 35,71% vervolgingsgraad

Werkveld ECOFINFISC - kerntaken

➤ **Prioritaire projecten**

- ✓ stroomplan 2.0
- ✓ SKY ECC

➤ **Adviesverlening en vordering voor de ondernemingsrechtbank**

➤ **Overleg met (interne en externe) partners**

Het frauduleuze faillissement

➤ Te situeren

- ✓ het burgerlijke luik (KOIM / Ondernemingsrechtbank)
- ✓ het strafrechtelijke luik – het frauduleuze faillissement

➤ Enkele cijfers

- ✓ faillissementsdossiers *sensu stricto*
- ✓ afdelingen AN, ME en TU
 - 2022: 2.281 dossiers
 - 2023: 1.915 dossierstotaal 4.196 dossiers
- ✓ vervolgbare zaken 2022-2023: 2.996 dossiers

Het frauduleuze faillissement – ‘werken naar ...’

➤ Beoogde resultaten

- ✓ regulariseren / remediëren

- ✓ recupereren

- ✓ beperken van recidive
 - belang van het opleggen van **een beroepsverbod** conform het KB nr. 22 van 24 oktober 1934
 - art. 1 – het bestuursverbod
 - art. 1 *bis* – het ondernemingsverbod
 - (!) alternatief: het burgerlijk beroepsverbod

Het frauduleuze faillissement – ‘werken rond ...’

➤ Uitgangspunten

- ✓ kwaliteit boven kwantiteit
- ✓ korte doorlooptijden waar mogelijk
- ✓ buitgericht rechercheren → voordeelsontneming door verbeurdverklaring
 - zorgvuldig, beredeneerd en onderbouwd gebruik van de verschillende beslag- en verbeurdverklaringsregimes
 - modaliteiten van teruggave of toewijzing ten gunste van burgerlijke partij(en)
- ✓ vlotte samenwerking met de verschillende partners

Het frauduleuze faillissement – ‘werken rond ...’

➤ Enkele prioritaire fenomenen

- ✓ medewerkingsplicht met de curatoren
 - art. 489,2° Sw. *juncto* art. XX.146 WER
 - gevolg geven aan alle oproepingen
 - verstrekken van alle vereiste inlichtingen
 - doorgeven van elke wijziging van adres of elektronisch adres
 - beperkt onderzoek met oog op remediëren / beperken recidive
 - zaakvoerder heeft vast adres
 - <-> burgerlijk beroepsverbod voor gekende strofiguren

Het frauduleuze faillissement – ‘werken rond ...’

➤ Enkele prioritaire fenomenen

✓ medewerkingsplicht met de curatoren

▪ proefproject LPA

- kennisgeving faillissement en strafbare plicht tot medewerking
- feedback door curatoren rechtstreeks aan het OM

‘Van zodra deze betekening plaatsvindt, gelieve een navolgend PV op te stellen, de curator op de hoogte te brengen dat de kennisgeving werd uitgevoerd en hem/haar te verzoeken om uiterlijk binnen de twee maanden het Openbaar Ministerie per e-mail (fel.parketantwerpen@just.fgov.be) te verwittigen wanneer blijkt dat betrokkene de hierboven beschreven verplichtingen niet nakomt.’

Het frauduleuze faillissement – ‘werken rond ...’

➤ Enkele prioritaire fenomenen

✓ facilitatoren - betrokkenheid van adviseurs/dienstverleners als strafbare mededader of medeplichtige

- accountants, notarissen, financiële instellingen
- derden die zich manifest inlaten met malafide praktijken
 - verhuren van postbusadressen
 - ter beschikking stellen van stromannen
- Antwerpen 21 juni 2017, 2015/CO/747

*“Uit het geheel van elementen in het strafdossier en het onderzoek ter zitting van het hof blijkt dat beklaagde G zich geruime tijd bezig hield **met het leveren van diensten aan personen die van hun verlieslatende vennootschap en bijhorende schuldeisers af wilden**, waarbij hij beroep deed op een aantal vaste stromannen.”*

Het frauduleuze faillissement – ‘werken rond ...’

➤ Enkele prioritaire fenomenen

- ✓ facilitatoren - betrokkenheid van adviseurs/dienstverleners als strafbare mededader of medeplichtige

BETEKENIS & DEFINITIE

GEPUBLICEERD OP 24-06-2016

STERFHUISCONSULENT

Een sterfhuisconsulent is een persoon die er zijn beroep van heeft gemaakt om sterfhuisconstructies te begeleiden, te coördineren en vooral de juridische aansprakelijkheid te dragen ingeval hij niet legale sterfhuisconstructies en of slachthuisconstructies zou aanraden. De sterfhuisconsulent werkt altijd in de vorm van [kriegsspiele brainstorm](#).

Net zoals het bij de opstart van een bedrijf of vennootschap aan te raden is om beroep te doen op een ervaren consultant, is het ook aan te raden om indien het bedrijf in moeilijkheden zou geraken beroep te doen op een sterfhuisconsulent.

Tijdens de kriegsspiele brainstorm wordt na onderzoek van de gezondheid van het bedrijf, eerst het totaal sterfhuisconcept voorgelegd aan het management, aandeelhouders, borgstellers, boekhouder en of bedrijfsrevisor.

Het frauduleuze faillissement – ‘werken rond ...’

➤ Enkele prioritaire fenomenen

✓ sterfhuisconstructie - mogelijke alarmsignalen

- de niet-betaling van schuldeisers (in het bijzonder de ‘geduldige’ publieke schuldeisers)
- het regelmatig wijzigen van de maatschappelijke zetel en/of bestuurders
- het wijzigen van de maatschappelijke zetel en/of bestuurders na een lange periode van stabiliteit
- gekende stromannen
- gekende postbusadressen
- het niet (tijdig) neerleggen van de jaarrekeningen

Het frauduleuze faillissement – ‘werken rond ...’

➤ Prioritaire fenomenen

- ✓ sterfhuisconstructie – mogelijke misdrijven (algemeen)
 - **valsheid in geschriften en gebruik valse stukken (art. 193 e.v. Sw.)**
 - valsheid in de jaarrekening (art. 3:44 Wetboek van vennootschappen en vereniging)
 - **niet voeren van een getrouwe boekhouding (artikelen I.1.1^o, I.5, III.82, III.83, III.84, III.89 en III.90 WER)**
 - schending bestuurs- en/of handelsverbod (art. 4 KB nr. 22 van 24 oktober 1934)
 - misbruik van vertrouwen (art. 491 Sw.)
 - misbruik van vennootschapsgoederen (art. 492bis Sw.)

Het frauduleuze faillissement – ‘werken rond ...’

➤ Prioritaire fenomenen

- ✓ sterfhuisconstructie - mogelijke misdrijven (faillissementsmisdrijven)
 - **verduistering of verberging van actief** (art. 489ter, 1° Sw.)
 - onttrekking van goederen ten nadele van de failliete boedel
 - (on)lichamelijke roerende goederen (bv. gelden, materialen, gereedschap, voorraden, schuldvorderingen, elementen handelsfonds, in pand gegeven goederen)
 - ook indien niet vermeld in boekhouding of ‘in het zwart’ verworven
- bv.
- uitkeren van overdreven bezoldigingen of representatiekosten
 - uitkering van voorschotten aan verwante vennootschappen met duidelijke onmogelijke terugbetaling vanwege die rechtspersonen
 - ondergewaardeerde overdracht van de handelszaak
 - ≠ wegmaken leasingvoertuig

Het frauduleuze faillissement – ‘werken rond ...’

➤ Prioritaire fenomenen

- ✓ sterfhuisconstructie - mogelijke misdrijven (faillissementsmisdrijven)
 - **al te kostelijke middelen om zich geld te verschaffen** (art. 489bis, 1° Sw.)
 - bv. leningen aan woekerintresten, niet-marktconforme verkoop voorraad, systematisch niet nakomen van schulden ten aanzien van (‘geduldige’) publieke schuldeisers (artificieel ruïneus krediet)
 - **laattijdige aangifte van het faillissement** (> 1 maand) (art. 489bis, 4° Sw.)
 - **afwezigheid van verantwoording van het bestaan of de aanwending van activa** (art. 489bis, 2° Sw.)
 - activa blijken uit boekhoudkundige stukken op datum van staking van betaling (o.a. inventaris, afschrijvingstabellen)
 - weerlegbaar vermoeden van fraude

Het frauduleuze faillissement – ‘werken ondanks ...’

➤ **Uitdagingen**

- ✓ beperkte gespecialiseerde capaciteit bij POL, OM, OR, RB
- ✓ informatievergaring
 - gebrek(kige) (aan) boekhouding, maskeringsmisdrijven
 - belang van de memorie
 - basis van het strafdossier
 - onderzoeken i.f.v. prioriteiten en/of slaagkansen
- ✓ bewijsvergaring / zitting ten gronde
 - rol curatoren

BEDANKT VOOR UW AANDACHT !

VRAGEN ?

FEL-BUREEL

fel.parketantwerpen@just.fgov.be

Fanny De Bruyne

*substituut-procureur des Konings
gespecialiseerd in fiscale aangelegenheden*

fanny.debruyne@just.fgov.be

Hanne Huysmans

substituut-procureur des Konings

hanne.huysmans@just.fgov.be

